

do Ziemi Świętej czy jednoznaczne opowiedzenie się za zmianą linii politycznej Leszka Białego oraz o porozumieniu ze starszymi Piastami w latach 1217-1218 bez przynajmniej ustosunkowania się do drugiej koncepcji funkcjonującej w historiografii – w świetle najnowszych badań bardzo prawdopodobnej – wskazującej na najwcześniej rok 1224.

Praca M. Gładysza pomimo drobnych usterek to niewątpliwie wartościowy wkład w badania niezwykle istotnego elementu średniowiecznej historii – wypraw krzyżowych z punktu widzenia polskiego zaangażowania w idee krucjatowe. Praca wypełnia istniejącą dotychczas lukę w polskiej historiografii, bardzo szeroko i dogłębnie prezentuje wszelkie aspekty omawianego zagadnienia, nie tylko konkretny udział Polaków w wyprawach, ale każdy ślad wskazujący na zainteresowanie wyprawami, także ewentualne deklaracje poszczególnych przedstawicieli elit oraz wspieranie przez nich zakonów krzyżowych.

AGNIESZKA TETERYCZ-PUZIO

PAP SŁUPSK

* * *

Dariusz Dolański, *Zachód w polskiej myśli historycznej czasów saskich*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2002, ss. 286

Pierwsza połowa XVIII wieku w polskiej historiografii uchodzi za okres przejściowy pomiędzy barokiem i oświeceniem, nie szczycący się wielkim dorobkiem dziejopisarским, a czasy saskie mieszczące się w tym przedziale nie należą do najlepiej zbadanych okresów w dziejach historiografii. Jednakże już w tych czasach przenikały do nas idee oświeconego, historycznego krytycyzmu, które podawały w wątpliwość niektóre tradycje sarmackiej myśli politycznej – jak pisze Andrzej Feliks Grabski w swym dziele o historiografii¹, a potwierdza Dariusz Dolański w recenzowanej rozprawie. Jest ona niezwykle cenną pozycją dla każdego, kto interesuje się panowaniem Sasów w Polsce i dla każdego, kto chciałby pogłębić wiedzę na temat „polskiego poczucia europejskości” – jak to ujął jeden z recenzentów tej pracy, Andrzej Wierzbicki.

Praca składa się z ośmiu rozdziałów, wstępu, zakończenia, indeksu osobowego i wyczerpującej bibliografii. Podstawowym zagadnieniem analizowanym przez D. Dolańskiego jest stosunek polskiej historiografii czasów saskich do Zachodu oraz stopień jego oddziaływania na jej kształt. We wstępie publikacji autor informuje

¹ A. F. Grabski, *Zarys historii historiografii polskiej*, Poznań 2000, s. 69.